

ร้านค้าชุมชนใกล้บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ร้านค้าภายในตำบลหัวสำโรง ซึ่งเปิดขายสินค้าให้กับประชาชน มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการซื้อสินค้าของประชาชนในตำบล นอกจากนี้สินค้านี้มีราคาแพงเป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าเช่าที่ดินร้านค้าขายยังตำบลมีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากตำบลหัวสำโรงอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง การเดินทางจึงค่อนข้างลำบาก ส่งผลให้ประชาชนภายในตำบลหัวสำโรงประสบกับความเดือดร้อน เมื่อมีความต้องการซื้อสินค้าที่ไม่มีขายในตำบลหรือสินค้าในร้านค้าที่เปิดจำหน่ายในตำบลหมด จะต้องเดินทางไปซื้อสินค้าในตัวเมืองที่เป็นแหล่งรวมสินค้าขายส่งซื้อหรือจากห้างสรรพสินค้า ซึ่งระยะทางไกลจากตำบล เมื่อประชาชนได้รับความเดือดร้อน คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง มีความต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในตำบลหัวสำโรงหรือตำบลใกล้เคียงได้มีโอกาสเลือกซื้อสินค้าได้ในราคาถูกและมีคุณภาพ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: บ้านโพธิ์

จังหวัด: ฉะเชิงเทรา

ประชากร: 1,586 คน

พื้นที่: 5.95 กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2544 “ร้านค้าชุมชนใกล้บ้าน” จึงถูกจัดตั้งขึ้น โดยเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง ร่วมกับกลุ่มแม่บ้าน ดำเนินการสร้างร้านค้าชุมชนขึ้นในที่ดินของประธานร้านค้าชุมชน ร้านค้าชุมชนจะเปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.30 – 22.00 น. นอกจากนี้ยังมีการระดมทุนจากประชาชนในตำบลให้เข้ามาเป็นสมาชิกของร้านค้าชุมชน โดยมีมูลค่าหุ้นละ 100 บาท สมาชิกคนหนึ่งจะซื้อหุ้นได้ไม่เกิน 10 หุ้น ส่งผลให้ประชาชนในตำบลรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในร้านค้าชุมชน นอกจากนี้สมาชิกยังมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปันผลของร้านค้าซึ่งสามารถเป็นรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้ประจำด้วย

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ดำเนินการสร้างร้านค้าชุมชนขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนที่ดินในการก่อสร้างจากประธานร้านค้าชุมชนซึ่งอนุญาตให้ใช้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เนื่องจากในช่วงแรก อบต.หัวสำโรงประสบกับปัญหาด้านงบประมาณที่จะนำมาใช้ดำเนินการ
2. ประกาศระดมทุนจากประชาชนที่มีความสนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกของร้านค้าชุมชนมูลค่าหุ้นละ 100 บาท สมาชิกคนหนึ่งจะซื้อหุ้นได้ไม่เกิน 10 หุ้น เพื่อนำเงินที่ได้มาเป็นเงินทุนหมุนเวียนและซื้อสินค้ามาจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีการจ่ายเงินปันผลให้กับสมาชิกปีละ 1 ครั้ง
3. จัดตั้งคณะดำเนินงานร้านค้าชุมชน ประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้านภายในตำบลหัวสำโรงจำนวน 300 คน มีหน้าที่ขายสินค้าและดูแลร้านค้าชุมชน จัดแบ่งเงินปันผล โดยทาง อบต.หัวสำโรงได้จัดอบรมการบริหารงานและระบบการจัดทำบัญชีเบื้องต้นให้กับกลุ่มแม่บ้าน
4. จัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มร้านค้าชุมชน จำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน มีการประชุมเดือนละครั้ง มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการดำเนินงานร้านค้าชุมชน และตรวจสอบผลการดำเนินงานของร้านค้าชุมชนและการปันผล

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. ค่าก่อสร้างร้านค้าชุมชน จำนวน 100,000 บาท ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบต.หัวสำโรง
2. ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า น้ำประปา) ประมาณ 500 บาทต่อเดือน คิดเป็นเงิน 6,000 บาทต่อปี
3. ค่าซื้อสินค้าเข้าร้านเพื่อนำมาจำหน่ายในร้านค้าชุมชน งบประมาณส่วนหนึ่งจากการระดมทุนครั้งแรก
4. เงินสำรองที่ อบต. ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำรองในร้านค้าชุมชน

การระดมทุน/การระดมหุ้น

1. ระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม หุ้นละ 100 บาท จำนวน 1,050 หุ้น มูลค่ารวม 105,000 บาท เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อสินค้ามาจำหน่าย

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. คอมพิวเตอร์ สำหรับเก็บข้อมูลของสมาชิกและรายการบัญชีรายรับ-รายจ่าย
2. ชั้นวางสินค้า
3. สินค้าที่นำมาจำหน่ายในร้านค้าชุมชน จำนวนประมาณ 100 รายการ

บุคลากร

1. กลุ่มแม่บ้านที่ดำเนินงานร้านค้าชุมชน จำนวน 300 คน
2. คณะกรรมการกลุ่มร้านค้าชุมชน จำนวน 12 คน
3. เจ้าหน้าที่ อบต. จำนวน 2 คน ในการจัดอบรมกลุ่มแม่บ้านที่ดำเนินงานร้านค้าชุมชนด้านระบบบัญชี เป็นเวลา 10 วัน
4. ผู้นำชุมชน ประชาชนในตำบล ในการก่อสร้างร้านค้าชุมชน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2544	อบต.หัวสำโรง ระดมความคิดเห็นจากผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน ประชาชนทั่วไป เพื่อจัดตั้งร้านค้าชุมชน จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อมาดำเนินการ และจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างร้านค้าชุมชน	อบต.หัวสำโรง
มีนาคม 2544	เริ่มดำเนินการก่อสร้างร้านค้าชุมชนในขณะเดียวกันก็ประชาสัมพันธ์การจัดตั้งร้านค้าชุมชนและดำเนินการรับสมัครสมาชิกร้านค้าชุมชน	อบต.หัวสำโรง/ผู้นำชุมชน
เมษายน 2544	เลือกตั้งประธานร้านค้าชุมชน รองประธาน เหนียวญิกและเลขานุการ จากกลุ่มแม่บ้านที่เข้าดำเนินการในร้านค้าชุมชน และเจ้าหน้าที่ของอบต.หัวสำโรงเข้าฝึกอบรมความรู้ทางบัญชีให้กับคณะดำเนินงาน	อบต.หัวสำโรง/กลุ่มแม่บ้าน
พฤษภาคม 2544	ระดมทุนเพื่อนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในร้านค้าชุมชน จากประชาชนที่แสดงความจำนงสมัครเข้าเป็นสมาชิก หุ้นละ 100 บาท ในเริ่มแรกสามารถระดมทุนได้ 1,050 หุ้น คิดเป็นมูลค่า 105,000 บาท	คณะดำเนินงานร้านค้าชุมชน
มิถุนายน 2544	เริ่มดำเนินการจัดซื้อสินค้าเพื่อนำมาจำหน่าย จากร้านค้าส่ง (แมคโคร) เพื่อดำเนินการจัดวางสินค้าเข้าร้าน และเริ่มเปิดจำหน่ายสินค้าให้กับประชาชน	คณะดำเนินงานร้านค้าชุมชน
ธันวาคม 2544 จนถึงปัจจุบันทุกปี	แบ่งปันผลคืนไปให้สมาชิกในอัตราร้อยละ	คณะดำเนินงานร้านค้าชุมชน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

กลุ่มแม่บ้านในตำบลหัวสำโรง	ทำหน้าที่ให้ความร่วมมือในการเข้ามาเป็นคณะดำเนินงานร้านค้าชุมชน ตั้งแต่การจัดตั้ง การขายหุ้น การเข้าอบรมระบบการทำบัญชีที่อบต.หัวสำโรง การขายสินค้า ดูแล ทำความสะอาดและการปันผลสู่สมาชิก
ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ในเขตตำบลหัวสำโรง	ทำหน้าที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร้านค้าชุมชน ร่วมประชาสัมพันธ์ร้านค้าชุมชนและดำเนินการสร้างร้านค้าชุมชน
ประชาชนในตำบลหัวสำโรง	ทำหน้าที่ร่วมกันก่อสร้างร้านค้าชุมชนและดำเนินการเข้าเป็นสมาชิกร้านค้าชุมชน
ประธานกลุ่มร้านค้าชุมชน	ทำหน้าที่อนุญาตให้ใช้ที่ดินของตนเอง เพื่อก่อสร้างร้านค้าชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ร้านค้าในตำบลหัวสำโรง มีจำนวนน้อย สินค้ามีราคาแพง ไม่มีคุณภาพและไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในตำบล
2. ประชาชนในตำบลมีความเดือดร้อนในการเดินทางไปซื้อสินค้าห่างไกลจากตำบล

หลังการดำเนินการ

1. มีสินค้าเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนและมีราคาถูกกว่าเดิม
2. ประชาชนในตำบลซื้อสินค้าได้สะดวก และใกล้กับที่อยู่อาศัยมากขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
3. ประชาชนที่เป็นสมาชิกของร้านค้าชุมชนมีรายได้จากเงินปันผลเพิ่มขึ้น
4. ร้านค้าชุมชนมีความเข้มแข็ง มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นและมีสมาชิกเพิ่มขึ้น

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ร้านค้าชุมชนไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่มากพอ หากสินค้าหมดจะต้องเดินทางไปซื้อยังสินค้าซึ่งจะต้องใช้เงินสด	1. อบต.หัวสำโรงสำรองเงินไว้เพื่อให้กลุ่มร้านค้าชุมชนกู้ยืม โดยไม่คิดดอกเบี้ย โดยเมื่อร้านค้าขายสินค้าได้จึงนำเงินนี้มาชำระกับทาง อบต.
2. การซื้อสินค้ามาเพิ่มในร้านค้า จะต้องรอใช้สินค้าหมดพร้อมกันหลายๆ ชนิด จึงจะคุ้ม	2. ขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของ อบต.ที่จะเดินทางเข้าไป

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปซื้อ หากประชาชนมีความต้องการสินค้าชนิดนั้น ก็จะไม่มีความจำเป็น	ยังตัวอำเภอและขออาศัยเดินทางไปด้วย ประกอบกับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการในการใช้สินค้าของประชาชน เมื่อเดินทางไปซื้อสินค้า จะซื้อสินค้าตัวที่มีความต้องการมากขึ้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง อบต. ผู้นำชุมชนและกลุ่มแม่บ้าน ในการช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ และการประเมินศักยภาพตนเองของ อบต. ว่าหากเป็นผู้ดำเนินงานร้านค้าชุมชนเองทั้งหมด อาจประสบกับปัญหาด้านบุคลากรและความเอาใจใส่ในการบริหารจัดการ ทาง อบต. จึงมอบหมายให้กับทางกลุ่มแม่บ้านในตำบลเป็นผู้บริหารจัดการร้านค้าชุมชน โดยทาง อบต. เป็นผู้ฝึกอบรมการบริหารและรับจัดทำบัญชีให้กับกลุ่มแม่บ้าน เมื่อคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากจะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในการเลือกซื้อสินค้าแล้ว ยังสามารถดำเนินงานไปได้ดีตลอดมา

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

ร้านค้าชุมชนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทาง อบต. หัวหน้าส่วนราชการมีแผนงานที่จะดำเนินการขยายสาขาของร้านค้าชุมชน เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และมีเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากจำนวนการถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นกว่าเดิม

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิมเกียรติ นพเกตุ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง
ที่อยู่ : อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : (038) 583-612, 575-455

ชื่อ-นามสกุล : นายสุรพล เลิศอมชัย
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง
ที่อยู่ : อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ : (038) 583-612, 575-455

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา 24190
ขนาดพื้นที่	94.05 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	9,998,252.06 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	14,201,509.31 บาท (ปีงบประมาณ 42)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	16 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 3 คน ลูกจ้างประจำ 10 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	3,735 คน
จำนวนครัวเรือน	980 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลหัวสำโรงมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มซึ่งเป็นพื้นที่นา และมีพื้นที่ทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบสูงมีเทือกเขาขนาด ย่อมๆ เป็นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ในพื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่เศษ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และรับจ้างใน โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่